Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч.79. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 26-го КВІТНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, APRIL 26, 1986. No. 79. VOL. XCIII.

М. О'КОННОР ОТРИМАВ ДОЗВІЛ ОБОРОНЯТИ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Єрусалим, Ізраїль. — Адвокат Марк О'Коннор, який обороняв Івана Дем'янюка перед американськими апеляційними судами, дістав офіційний дозвіл на таку оборону перед ізраїльським трибуналом, якщо прокуратура Ізраїля рішить судити І. Дем'янюка.

Дозвіл отримав М. О'Коннор у середу, 16-го квітня від міністра юстиції Моше Ніссана.

Всупереч попереднім вісткам, М. О'Коннор не поїхав до Польщі взяти свідчення від трьох свідків, які зголосились, побачивши знімки І. Дем'янюка у газетах. У четвер, 24-го квітня, він полетів літаком до Ізраїля, щоб бути присутнім під час вручення акту оскарження його клієнтові, що мало статися вчора.

Ізраїльська прокуратура твердить, що існують сумніви щодо твердження, що „Івана Грізного" вбили в'язні в Треблінці в 1943 році.

Дозвіл репрезентувати І. Дем'янюка означає, що М. О'Коннор матиме доступи до всієї документації прокуратури. Він сказав, що вимагатиме дозволу на двомісячну підготову до оборони.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУЛОСЯ ВІЧЕ В ОБОРОНІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Філядельфія (Я.Т.). — У неділю, 13-го квітня тут у приміщеннях УОКЦентру відбулося віче в обороні Івана Дем'янюка, що його влаштувала організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні. Не зважаючи на погану, дощеву погоду, у вічу взяло участь біля 400 громадян.

Першим прелегентом був екзекутивний віцепрезидент АОЛПУ інж. Ігор Кошман. Президент АОЛПУ Ігор Ольшанівський не міг прибути до Філядельфії бо напередодні виїзду до Філядельфії важко занедужав.

Інж. Кошман пригадав політичну ситуацію при кінці Другої світової війни, коли під час і після горезвісної „операції Кілгол", у якій ЗСА й Англія насильно видали Москві коло 2 мільйонів українців, росіян, кавказців і інших колишні горожани совєтського „раю" рятували себе як могли перед вивозом „на родіну", підробляли документи, на яких замість совєтського подавали польське громадянство.

Колишній президент Айзенгавер запропонував, вкоротці після Другої світової війни, амнестію для цих східньоевропейських втікачів, що із страху перед вивозом до СССР пофальшували свої документи, але „ми не доложили старань щоб такий закон був ухвалений".

Інж. Кошман сказав, що І. Дем'янюк є тепер жертвою такого пофальшування документів. У дальшому доповідач пригадав справу Ф. Валюса, що його ОСІ оскаржувало, мимо цього, що, як показалося, він був зовсім невинний; справу Собзукова, що був звільнений судом, але опісля згинув від поранення бомбою терористів; справу А. Артуковіча, який у віці 86 років, майже цілковито сліпий і важко недужий після двох ударів був видалений на ношах югославському комуністичному урядові тощо.

Віцепрезидент АОЛПУ сказав, що І. Дем'янюк мав щастя, що був виданий до Ізраїля, який є демократичною країною, а не до СССР. Він сказав, що є багато жидів, які хотуть знищити Дем'янюка, але є теж жиди, що стають в його обороні. Досі АОЛПУ зібрала на оборону Дем'юнюка 100,000 дол. але треба багато більше.

Другим промовцем був молодий адвокат Андрій Филипович, який відзначив себе у дуже енергійних заходах рятувати Мирослава Медведя.

Адв. Филипович з'ясував значіння для всієї української громади справи Дем'янюка. Він сказав, що американське право є сперте на прецедентах і якщо справа Дем'янюка закінчиться негативно для оскарженого, ОСІ буде мати улегшений шлях висилати до Ізраля чи до СССР інших людей.

Доповідач з'ясував труднощі оборони зв'язані з тим що у всіх майже випадках „докази" і „свідки" проти оскаржених є постачані СССР. Під час переслухання свідків в СССР, оборонці не мають змоги перевірити чи

(Закінчення на стор. 4)

Р. Ніксон підтримує політику Р. Реґена

Сан Франсіско, Каліф. — Виступаючи на щорічній конференції Асоціяції видавців американських газет колишній президент Ричард Ніксон повністю підтримав політичний курс президента Роналда Реґена.

Р. Ніксон висловився за допомогу антикомуністичним повстанцям Нікараґуа. Він сказав, що поразка борців за свободу приведе до розширення комуністичного руху в Мехіко та в інших країнах Центральної Америки, що врешті змусить З'єднані Стейти післати туди свої війська. „Щоб не допустити в Центральній Америці до другого В'єтнаму треба надати допомогу нікараґуанським повстанцям", — сказав Р. Ніксон. На його думку, партизанський рух в Нікараґуа не приведе до скинення комуністичного уряду, але змусить його лідерів піти на політичні компроміси. „Часткова підтримка, надавана повстанцям, уже недостатня", — сказав Ніксон. Він навів приклад невдалої операції антикастровців 25 років тому.

Ніксон повністю одобрив рішення президента Р. Реґена про збомблення американськими літаками військових об'єктів і баз терористів у Лівії. Колишній президент рекомендував „заперти в портах" лівійські танкери, якщо режим полковника Каддафі буде і далі підтримувати міжнародний тероризм.

Ричард Ніксон сказав, що якщо економіка країни буде розвиватися, як за останні три-чотири роки, то американці виберуть наступним президентом Джорджа Буша.

Виступ Ніксона неодноразово переривався оплесками, а його відповіді на запитання викликали сміх і овацію.

Сирійці допомогли придушити повстання проти М. Каддафі

Вашінґтон. — Засоби масової інформації, покликаючись на неназваних високопоставлених чиновників Адміністрації Роналда Реґена, повідомили, що сирійські летуни на совєтських літаках типу МІҐ брали участь у придушенні військового заколоту проти лівійського диктатора Муаммара Каддафі.

Бунт військовиків почався через кілька годин після налету американської авіяції на Лівію і тривав два дні. В заколоті брали участь ґарнізони міст Таррагуна і Дерна, розташованих на південь від Тріполі і недалеко від Бенгазі. Сам лівійський диктатор переховувався в цей час на півдні країни, в своєму рідному місті Себга.

В боротьбі з повсталими брали участь лівійські військово-повітряні сили, вірні полковникові Каддафі, і сирійські летуни. „Ми маємо докази, що в придушенні бунту брали участь сирійські летуни", — сказав високопоставлений вашінґтонський чиновник. За його словами, Каддафі вернувся в Тріполі після того, як становище в країні унормалізувалося. Більшість повсталих була вбита.

Лондонська газета „Таймс" повідомила, що після налету американської авіяції на військові об'єкти в Лівії країною управляє військова хунта, яка складається з п'ятьох осіб — полковника Каддафі і ще чотирьох старшин, але Каддафі залишається лідером.

Обговорювали нову декларацію

Брюссель, Бельгія (ОУПС). — На запрошення кол. голови Европейської групи зв'язку д-ра А. Рамішвілі відбулася тут у днях 9-10-го квітня ц.р. конференція в справі остаточної редакції й оформлення заплянованої в 1985 році „Універсальної декларації колективних людських прав", як доповнення декларації ОН в справі індивідуальних прав людини з 1948 року. Головним доповідачем був проф. Ярослав Рудницький з Канади, що приготовив текст як основу для дискусії, поправок, змін і доповнень.

Окремий розділ у цій декларації творить секція II п.н. — „Права поневолених націй", у якій з'ясовано справу відновлення їхньої суверенности й легітимних урядів; у випадку, коли вони опинилися в екзилі, справу свободи від „ґеноциду, голокосту й лінґвіциду", як злочинів проти людства й міжнародної справедливости, справу оборони національних прав екзильними урядами перед міжнародними установами, ролю етнічних суспільно-громадських надбудов у справі відновлення суверенности поневолених націй і інше.

В загальному вона „Декларація", що охоплює собою не тільки справи прав поневолених націй, але й національних меншин, етнічних і расових груп, релігійних колективів, має бути викінчена осінню ц.р. та проголошена з нагоди „Міжнародного року миру" в одному з европейських центрів — Лондоні, Брюсселі, або в Страсбурзі, а опісля ратифікована представництвами поневолених народів на різних континентах.

ІЗРАЇЛЬ ДОМАГАЄТЬСЯ ДОЗВОЛУ НА ПЕРЕГЛЯД АРХІВУ ОН

Ню Йорк. — Покищо генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Гавіє Перез де-Куеяр не дозволив ізраїльському представництву на перегляд цілого архіву ОН із 40,000 прізвищами воєнних злочинців, запідозрених осіб і свідків, який зберігається в Ню Йорку. Куеяр заявив заступникові ізраїльського амбасадора, що кожна держава, член цієї міжнародної організації, мусить внести формальне прохання про особу, чи групу осіб, запідозрених у воєнних злочинах, щоб дістати право на отримання копії з архіву. Ніхто досі однак не ставив такої вимоги, що він хоче переглядати цілий архів.

Заступник амбасадора Ізраїля до ОН Йоханан Бейн заявив після розмови в генеральному секретаріяті, що така листа, яка включатиме сотні прізвищ буде вручена незабаром генеральному секретареві. „Ми думаємо, що ОН не має права приховувати ці документи від світу, бо в противному випадку престиж ОН буде підірваний в очах світу", — заявив Бейн журналістам.

Політичні спостерігачі кажуть, що ізраїльська вимога є дуже відважним і до певної міри нахабним кроком, бо досі навіть Совєтський Союз не насмілювався ставити вимог про передачу йому архіву ОН.

Очевидно 17 держав, які творили комісію збірки і перегляду документації про воєнні злочини, мають докладні списки й Ізраїль може звернутися до котроїсь заприязненої держави з проханням передати йому копію цього списка, „як не буде іншої ради", — заявив Бейн. До складу комісії, яка працювала в роках 1943-48, входили такі держави: Австрія, Бельгія, Великобританія, Канада, Китай, Чехо-Словаччина, Франція, Греція, Індія, Люксембурґ, Голляндія, Нова Зеляндія, Норвеґія, Польща, Південно-Африканська Республіка, З'єднані Стейти Америки і Югославія. Цю комісію, яка виконала свою функцію, розв'язано після того, як членські делеґації погодилися, що робота над збіркою і упорядкуванням документів закінчилася.

Ізраїльцям заявили в ОН, що дозвіл на повний перегляд архівів може створити небезпечний прецедент і полагодження такої справи буде тривати кілька місяців, а може й років. Така заява обурила Й. Бейна і він тоді звернувся до делеґацій інших країн, щоб і вони жадали дозволу на доступ до документів, кажучи, що вони не були передані ОН, щоб „генеральний секретаріят тримав їх у темному приміщенні". Треба пригадати, що в 1980 році амбасада ЗСА домагалася дозволу на перегляд цілости, але такого дозволу не отримала. Ізраїльська делеґація застосувала в цій справі засаду: встромити між двері ногу і вони не замкнуться. Документи Курта Вальдгайма їх заохотили до цієї тактики. Навіть Югославія заявила устами свого амбасадора, що вона не бажає вмішуватися у внутрішні справи Австрії, особливо перед президентськими виборами, але цього не сказав ізраїльський уряд.

Чи таке поступування ізраїльської делеґації в ОН вийде на користь Ізраїля покаже майбутність, — кажуть деякі політичні спостерігачі.

Р. РЕҐЕН ЗАКЛИКАЄ ДО СПІЛЬНОЇ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИСТАМИ

Вашінґтон. — Виступаючи перед промисловцями кількох країн, президент Роналд Реґен заявив, що якщо Лівія буде продовжувати терористичні акції проти американців, то З'єднані Стейти знову нанесуть відплатний удар. Президент закликав також увесь арабський світ надати допомогу Заходові у боротьбі з тероризмом.

„Чесні люди більше не можуть терпіти підступних нападів терористів. Але відповідь лише однієї країни на терор є недостатньою, — сказав Р. Реґен. — Ми повинні діяти спільно". Президент додав, що спільні заходи боротьби з тероризмом будуть обговорюватися від 4-го до 6-го травня в Токіо, де відбудеться щорічна зустріч лідерів урядів семи провідних держав вільного світу: Англії, Італії, Канади, ЗСА, Франції, Західньої Німеччини і Японії.

У своєму виступі Президент сказав, що нинішній конфлікт не є конфліктом між західніми демократіями і арабським світом. „Терористи, — сказав Президент, — являють собою незначну меншість серед арабів. Ми маємо надію і молимо Бога, щоб арабський світ приєднався до нас для боротьби з тероризмом".

Реґен різко заперечив проти твердження полковника Каддафі, ніби тероризм не суперечить ісламові. „Це наклеп на мусулманів", — сказав Президент, додавши, що боротьбу проти мусулманів провадить не Захід, а Совєтський Союз в Афганістані, однак Каддафі не осуджує совєтські злочини проти ісляму.

В середу, 23-го квітня, лондонська газета „Файненшел Таймс" надрукувала інтерв'ю з Р. Реґеном, в якому Президент ЗСА віддав належне прем'єр-міністрові Англії Маргарет Тачер, яка підтримала З'єднані Стейти в боротьбі з тероризмом, дозволивши американським літакам стартувати з англійських летовищ.

В інтерв'ю Реґен ще раз повторив, що в боротьбі з міжнародним тероризмом потрібне співробітництво всіх союзників. Президент сказав, що розбіжності між союзниками щодо тероризму є незначними.

ЗСА не плянують атакувати Іран і Сирію, — сказав Дж. Шулц

Вашінґтон. — Державний секретар Джордж Шулц в інтерв'ю для телевізійної станції „Ворлднет" сказав, що З'єднані Стейти Америки не плянують атакувати Іран і Сирію, але атакували Лівію, бо мали незаперечні докази причетности Лівії до вибуху в диско-клюбі Західнього Берліну. Інтерв'ю з Дж. Шулцом передавалося на Західню Европу, Канаду і Японію.

Дж. Шулца попросили прокоментувати слова Роналда Реґена, сказані в середу, 23-го квітня: „Ми вживемо військову силу проти Ірану і Сирії, якщо дістанемо докази причетности урядів цих країн до терористичних акцій проти американців".

„Президент, — відповів Шулц, — сказав лише, що ми, поперше, вживемо силу, якщо будемо мати докази зв'язку урядів Ірану і Сирії з терористами. І, подруге, Президент сказав, що ми не зупинимося перед застосуванням сили в боротьбі з тероризмом".

Шулца запитали також, чи полковник Каддафі і далі є головною фіґурою в Лівії, бо лондонська газета „Таймс" повідомила, що в Лівії створена військова хунта з п'яти осіб. Шулц відповів, що З'єднані Стейти покищо не мають доказів того, що Каддафі відійшов на другий плян. „Але я, — сказав Шулц, — не можу з абсолютною впевненістю твердити, що Каддафі має таку ж необмежену владу, як до налету американських літаків на Лівію. Ми вже читали повідомлення про так зване колективне керівництво в Лівії, але в якій мірі це міняє там ситуацію, я ще не знаю".

Відбулися Річні збори Митрополичої Ради УПЦ

На світлині учасники нарад з Митрополитом Мстиславом. На фото бракує архиєпископа Константина і голови УПЛіґи Е. Скочипця.

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут в приміщеннях Українського Культурного Центру відбулися в днях 12-14-го березня ц.р. Річні збори Митрополичої Ради Української Православної Церкви в ЗСА. У нарадах взяли участь Блаженніший Митрополит УПЦ Мстислав, Архиєпископ Константин, Єпископ Антін і о. Андрій Бек, заступник голови ради.

Збори схвалили річний бюджет для Семінарії св. Софії, для бібліотеки УКЦентру, церкви-пам'ятника св. Андрія і музею. Крім того приготовано широкі пляни для відзначування Тисячоріччя Хрищення України. Також Рада одобрила пляни нового будинку консисторії в поєднанні з бібліотекою.

Сестрицтво УПЦеркви репрезентувала на нарадах його голова Валентина Кузьмич, а Українську Православну Лігу Еміль Скочипець.

Д-р Анатолій Лисий, голова Комітету для відзначення Тисячоріччя Хрищення України, подав вичерпний звіт з праці комітету.

Кожна частина цих ділових дводенних нарад була попереджена молитвою і благословенням Митрополита УПЦ Мстислава.

Митрополичу Раду очолює о. Михайло Борисенко, а одним з її членів є Василь Пастушок, головний радний УНСоюзу.

ПАТРІЯРХАЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство, Відділ в Ню Йорку, влаштовує спільне патріярхальне свячене, яке відбудеться в неділю, 18-го травня ц.р., о год. 1:30 по полудні тут в Домі Визвольного Фронту, при 136 Друга авеню. В програмі — мистецька частина. Вступ: 8 дол. від особи, 15 дол. від подружжя. Зголошення з оплатою вступу слід слати на адресу: The Ukrainian Patriarchal Society, P.O.Box 285 Cooper Station, New York, N. Y. 10276.

У СВІТІ

В КОНҐРЕСІ ЗСА наростає опозиція до продажу модерної зброї, зокрема ракет, для Савдійської Арабії, заприязненої із ЗСА держави на Близькому Сході. Президент Роналд Реґен плянував продати модерні ракети для Савдійської Арабії після того, як таношній уряд заявив, що він почувається загроженим систематичними налетами іранських воєнних літаків біля побережжя Арабії і погрозами відплатних акцій. Сенатська Комісія закордонних зв'язків голосами 11 проти 6 висловилася проти продажу зброї і тим самим поставила в дуже незручне становище Уряд Р. Реґена. Політичні і військові спостерігачі кажуть, що Ізраїль через місцевих американських жидів, які в останньому часі створили у Вашінґтоні дуже сильне „лаббі" вплинув на рішення сенатської комісії.

ГРОМАДЯНИ ПІВДЕННО-Африканської Республіки, білі, чорні і мішані, можуть тепер вільніше рухатись і поводитись не тільки після знесення вийняткового стану в країні, але після опублікування окремого декрету уряду президента Пітера Боти. Уряд прийняв також постанову про ліквідацію спеціяльних пашпортів для чорних громадян і зняв заборону подорожування з одної місцевості в другу. Пашпортна система була одною з головних причин непорозуміння між чорною більшістю і урядом білої меншості на протязі понад 70 років.

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА З'єднаних Стейтів Америки Роналда Реґена про те, що Америка може поширити свої відплатні акції також проти Сирії і Ірану, а також повторити удар на Лівію, якщо терористичні акти не втихатимуть і якщо буде доказана пов'язаність згаданих країн у підготові і переведенні терору проти американських громадян чи будь-яких — військових чи цивільних інсталяцій у світі, викликала деяке застереження у ліберальних колах ЗСА і за кордоном. Ліберали, комуністи і пацифісти почали показувати пальцем на Р. Реґена, як на „небезпечну людину", яка ризикує війною на ширшу скалю. Інші, більш розважні коментатори кажуть, що якщо Р. Реґен залишить цю справу для своїх наслідників, то вона ніколи не буде полагоджена і терористи, з підтримкою СССР й інших держав, диктуватимуть свої вимоги багатьом державам світу.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ бомбовики типу БФ-111, які брали участь в бомбардуванні лівійських військових об'єктів, центрів зв'язку і таборів вишколу терористів, не збомбили, як було раніше заплянована, двох будинків, які є частиною головної квартири тамошнього диктатора полковника Муаммара Каддафі і у яких приміщується частина так званої „еліти" з-посеред охоронників Каддафі. Пентаґон веде тепер слідство в цій справі.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ройтерса інформує з Ісллямабаду в Пакістані, що совєтські окупаційні війська, спільно з комуністичними військами Афганістану, знищили одну з найбільших баз антикомуністичних повстанців у прикордонній з Пакістаном полосі. Вони, в дослівному значенні, спалили до тла ціле містечко Жавар, поховали під грузами усіх цивільних мешканців і вирізали усіх тих, які насмілювались видістатися з кільця оточення. Совєтське пресове аґентсто ТАСС заявляє, що совєтські і афганські кореспонденти відвідали місце знищеної бази, але не подає жадних додаткових інформацій в цій справі. Речник Державного департаменту у Вашінґтоні Чарлз Редман заявив, що совєтська акція не була під мілітарним оглядом такою успішною, як про неї говорять комуністи.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Йорк Маріо Квомо виступив на крайовій конференції видавців газет з черговою атакою на внутрішню політику президента Роналда Реґена. Він сказав, що Адміністрація Р. Реґена викидає більйони долярів на оборону, в той час, як в країні збільшується кількість бідних, які потребують соціяльної допомоги. На думку М. Квомо, багаті в країні стають ще багатшими, а бідні — біднішими. І в цьому винна політика Адміністрації Реґена. М. Квомо вперше почав критикувати Реґена вліті 1984 року, коли він виступив з промовою на конвенції Демократичної партії в Сан Франсіско. Відтоді напади Квомо на Реґена не припиняються. Після виступу Квомо перед американськими видавцями репортери запитали губернатора, чи не думає він висунути свою кандидатуру на президента у виборах 1988 року. Губернатор відповів, що він ще не вирішив і повідомить про це за два-три тижні.

НАЛЕТ АМЕРИКАНСЬКОЇ авіяції на військові об'єкти і бази терористів у Лівії поділив конґресменів і сенаторів на два табори. Республіканці вважають, що Президент повинен мати розв'язані руки, коли він вирішує атакувати терористів. Більшість демократів дотримується думки, що перш ніж прийняти рішення про атаку, Президент повинен консультуватися з лідерами Конґресу. Лідер республіканської більшости в Сенаті Роберт Дол і багато інших республіканців вважають, що консультації Президента з законодавцями можуть привести до того, що про заплановану атаку на терористів дізнаються репортери і розголосять про неї по всьому світі.

ПРАВНИК МАРК ҐРІН, відомий зі своїх ліберальних поглядів, повідомив на пресовій конференції, що він висуває свою кандидатуру на сенатора з Ню Йорку. Якщо М. Ґрін переможе у демократичних передвиборах, що відбудуться 9-го вересня, то в листопаді він буде конкурувати з республіканцем Алфонсом Д'Амато. Виступаючи на пресовій конференції, М. Ґрін не сказав ні одного доброго слова про А. Д'Амато, який завоював широку популярність серед виборців стейту. Він обвинуватив сенатора у зменшенні федеральних фондів для нюйоркської бідноти, у відсутності турботи про тих, хто його вибрав. М. Ґрін заявив, що виступає проти допомоги антикомуністичним повстанцям Нікараґуа, проти створення протиракетної оборони з елементами космічного базування, проти закону про збалянсований федеральний бюджет. Навіть якби Ґрін і не говорив про це, все його минуле свідчить, що він є одним з найбільш послідовних лібералів серед політичних діячів Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повернеться тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова пересторога

Рейд американського летунства на Лівію — як можна було сподіватися — дав поштовх міжнародному тероризмові до посиленої акції проти Америки і Британії, прем'єр якої — Марґарет Тачер — дозволила вжити для того рейду американські ескадри, стаціоновані у Великобританії.

Вбивають безборонних закладників, схоплених терористами в Ливані, намагалися перепачкувати у валізці однієї жінки годинникову бомбу на летовищі під Лондоном, погрожують вбити не тільки самого Реґена, але взагалі кожного американця, мужчин, жінок і дітей, обіцяючи за таке вбивство — рай убивникам. Ця терористична макабрична забава перенеслася покищо з Лівії на терен Сирії й Ірану, як центрів, де вишколюють терористів і де використовують релігійний мусулманський фанатизм для злочинної кампанії проти Америки. Але кожна акція спричиняє реакцію, а Роналд Реґен за своєю психікою і за всією своєю природою не є людиною, яка байдуже придивлялась би таким злочинам. І ось тому він, виступаючи на форумі часописних видавців, виразно перестеріг Сирію й Іран, що З'єднані Стейти можуть вдарити по тих країнах — по Сирії й Ірані.

Очевидно, що це була б куди складнішою і ризиковнішою акцією, аніж рейд кільканадцяти літаків проти Лівії. Однак збройна сила Америки така могутня, з таким арсеналом наймодернішої зброї, що це дуже нерозумна політика будькотрої країни у світі, включно з Совєтським Союзом, дразнити і шарпати американську великодержаву та намагатися тероризувати її щораз новими злочинами. Виявилося теж знову на тому зібранні американських пресових потентатів, що Реґен користується величезною популярністю. Його погроза на адресу Сирії й Ірану не стрінулася з критицизмом та взагалі з опозицією, а спричинила овацію для Президента.

„Пісніки" існують також в Америці. Існують в Америці також ліві демократи, дуже зближені до світопогляду комуністів, існують палкі опозиціонери у відношені до особи Роналда Реґена. Але всі вони разом становлять меншість, велику меншість у відношенні до американських державницько-патріотичних мужчин, жінок і молоді, які горді на свою батьківщину і визнають авторитет Президента, який за конституцією є також начальним командантом всіх збройних сил країни. І тому однаково президент Сирії Ассад, як диктатор Ірану аятолла Хомейні повинні би взяти слова перестороги Реґена поважно та перевірити свою політику й тактику, бо провокувати ЗСА до збройної дії — дуже небезпечно.

К. Крупський

„SCHREIBT UN FARSCHREIBT"
(Їдіш: Пишіть і запишіть)

Під такою назвою рецензійної статті, надрукованої в „Ню Йорк Рів'ю оф Букс", за 10-те квітня 1986 року, автор професор історії — Ґордон А. Крейґ розглядає п'ять книжок про винищування німцями жидів, а також не-жидів, в часі Другої світової війни.

Першою проф. Крейґ розглядає книжку Мартіна Гільберта п.з. „Історія жидів в Европі під час Другої світової війни". Це найбільша з усіх розглянених книжок, яка має 959 сторінок. Гільберт каже, що тепер вже досить добре встановлено, що число винищених жидів нацистською політикою Гітлера сягає 6 мільйонів, а загальне число цивільних жертв німецької експансії коливається між 12 і 16 мільйонами.

Рецензент каже, що польський нобелівський лавреат Чеслав Мілош висловив стурбування з приводу, що дослідники голокосту жидів мало звертають увагу на мільйони знищених німцями поляків, росіян та інших національностей. Правдою є, — каже автор статті, — що початкові успіхи заохотили Гітлера творити „Великий німецький Райх" на просторі Східньої Европи, і заохотили Гітлера до чистки тих просторів від не-німецького елементу, однак заміри його стосовно жидів і циганів були відмінні, чим до інших національностей. Польщу німці хотіли знищити як націю і тому вони взялися до нищення польської еліти, яка зберігає національність. Не кожний поляк був призначений на смерть, — каже рецензент, — а жидів не вбивали за приналежність до якогось соціяльного стану, професії чи політичних кіл. Їх вбивали тільки за те, що вони були жидами.

Німці знищили кількадесят тисяч жидів у захопленій Польщі, але до систематичного нищення жидів і творення „фабрик смерти" вони приступили на початку 1942 року. Сьогодні жидівські автори, — каже проф Крейґ, — виконують наказ декана жидівських істориків Симона Дубнова, останні слова якого, після того як його німці смертельно постріли в часі наскоку на ґетто в Ризі, в грудні 1941 року, були: „Пишіть і запишіть".

Варто зазначити, що дехто з жидівських авторів подає дещо іншу версію смерти Дубнова, а саме, що Дубнова застрілив німець за те, що Дубнов фізично знеможений отягався позаду колони, яку німці провадили до транспорту.

Другою з черги проф. Крейґ розглядає книжку „Інший голокост" д-ра Богдана Витвицького. Він пише: „Тим часом, як гинули жиди їхню долю ділили інші народи, і це є унікальною прислугою д-ра Богдана Витвицького, що він в монограціфії меншій як сто сторінок, перший раз в англійській мові дає основні факти про горе, яке терпіли цигани, поляки, українці, білорусини, російські воєнно-полонені і 'Остарбайтери' засилані до Німеччини, а також дає листу придатних джерел до дальших студій цього голокосту.

„Д-р Витвицький виразно затурбований розповіддю, яку він мусить сказати, щоб вона була зрозуміла кожному, хто читає його опис страшних сцен, що супроводять кінцеву ліквідацію табору циганів у Авшвіці, в 1944 році, про брутальність Еріка Коха — нацистського комісара України, який в квітні 1942 року, сказав своїм працівникам: 'Висловлюючись точно, ми є посеред муринів'.

„Нацистський терор у селах Білорусі та зумисне нелюдське трактування совєтських воєннополонених, яких викінчували суворим голодуванням на вбогому і раз у день пайкові бурячаної води. Важко навіть зрозуміти те, як і чому це було можливим, — пише д-р Витвицький. Він каже, щоб пізнати основну ролю відіграну в цьому божевіллі динаміки варварства... це виключає деякі категорії людей від людського роду... У висловлюванні нацистів жиди, цигани і слов'яни, виразно були уважані неповними людськими істотами. Кодекс поведінки нормально стосований до співгромадян... уважалося недоречним. Як вислід, соціяльне і психологічне стримування, яке нормально діє, щоб стримати дикі імпульси було уневажнене і тому мільйони жидів, циганів та слов'ян стали жертвою".

„Д-р Витвицький обрахував, що яких п'ятдесят тисяч циганів загинуло у висліді такого процесу, три мільйони польських християн включно з половиною освічених верств населення, три мільйони українців плюс мільйон українських жидів, і щочетверта особа в Білорусі включно із щонайменше 1.4 мільйона цивільних осіб, не враховуючи білоруських жидів".

Чергових дві книжки, на які проф. Крейґ дає огляд — це „Приватна війна: пережив в Польщі на фальшиві папери 1941 - 1945" — авторства Бруно Шатина, і „Забутий голокост: поляки під німецькою окупацією, 1939 - 1944" — авторства Ричарда Лукаса.

Автор першої книжки є жид і перед війною був на адвокатській практиці в Кракові. Завдяки тому що виглядав і в розмові звучав як поляк, на підроблені документи пережив війну. Шатин і Лукас представляють тернисту дорогу поляків під німецькою окупацією. Лукас каже, що Польща втратила 45 відсотків лікарів, 40 відсотків професорів, 15 відсотків вчителів, 30 відсотків техніків і 18 відсотків священиків.

З гіркого досвіду знаємо,

(Закінчення на стор. 3)

Т. Горохович

У ДЕСЯТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ МІЛЄНИ РУДНИЦЬКОЇ

Батьківщина нас потребує, вона потребує матері. Не тільки її тепла і м'якости, її ніжности й вирозуміння, але й материнського дбайливого ока, материнських запопадливих рук, материнської інтуїції, і потребує материнськости в значенні духової космічної сили.

(М. Рудницька: З промови на УЖКонгресі у Станиславові 1934 року)

Проминуло вже десять років від смерти Мілєни Рудницької. Про смерть цієї визначної політичної і громадської діячки, журналістки, учительки, ідеолога українського жіночого руху, довголітньої голови Союзу Українок у Львові, (який за її головування став сильною всенародною організацією), головою Світового Союзу Українок (створеного на УЖКонгресі у Станиславові), редакторки двотижневика „Жінка" (1935-39), не було таких згадок у пресі, щоб оцінити її вклад у суспільно-громадське життя, зокрема у духову скарбницю української жінки.

Відійшла осамітнена, забута, ніби маловідома, пересічна людина. Про її смерть написав 29-го березня 1976 року тільки один жіночий журнал „Промінь" і навіть маєстат смерти не оберіг її від контроверсійних висловів у загальній пресі.

Не склалося щасливо і родинне життя М. Рудницької. Після короткотривалої педагогічної праці (1921-28), політичної діяльности посолки в польському сеймі (1928-35) довелося їй самій виховувати сина, пробиватись у життя серед складних економічних обставин для українців у передвоєнній Польщі. Ставши після УЖКонгресу редакторкою „Жінки" (органу СУ), зосередилась над працею в Союзі Українок. Він зріс, скріпився, набрав великого розмаху, поглибилася свідомість обов'язку серед жінок служити родині, народові, поглибився патріотизм. Це довело до розв'язання СУ в 1938 році, але влада по кількох місяцях, зміркувавши, що краще мати освітню організацію, ніж політичну Дружину Княгині Ольги (яку М. Рудницька створила з СУ), відновила.

З 1939 року перебувала на еміґрації у Кракові, Берліні й Празі. Вже у 1945 році, прибувши до Фельківху в Австрії, відновила СУ, поспішаючи нав'язати контакт з Міжнародним Жіночим Конґресом, з яким мала постійні зв'язки. Нав'язала тоді контакти з усіма країнами, де були члени СУ. Не реагували на листи М. Рудницької тільки Німеччина та ЗСА. І саме через те стався розлам у рядах організованих українок. Вгадуючи причини стану — чому в Німеччині (де була більшість української еміграції) створилася нова жіноча організація, М. Рудницька писала листи до її проводу, пропонуючи об'єднання СУ Австрії з цілістю жіночого руху і перебрання проводу над усіма крайовими організаціями СУ провідницям у Німеччині. (Сама М. Рудницька переїхала до Швайцарії на запрошення МЖ Союзу, який відбував свій перший після війни конгрес). Проте на всі листи не було відповіді.

І так моноліт українських жіночих організацій, його силу якраз тоді можна було використати внутрі й у світі, надщерблено.

У Швайцарії М. Рудницька на МЖКонгресі виголосила доповідь про потребу моральної і матеріяльної допомоги українським родинам — жертвам війни. Таку допомогу СУ Австрії діставав. Але неможливо було творити дві паралельні жіночі організації з тими самими завданнями. Тому М. Рудницька стала директором Українського Допомогового Комітету у Женеві (1945-1950) і широко розгорнула його дію.

Прибувши до ЗСА, пробувала нав'язати контакт з колишніми союзянками, але вийшло їй назустріч тільки небагато їх у цій країні. Зате близько почав співпрацювати СУ Канади. Заплановано було видати під редакцією М. Рудницької „Пропам'ятну жіночу книгу" про вклад українок у культуру народу, охоплюючи і передісторичні часи. Складено плян, виготовлено тільки деякі статті. Не було фондів, бож одному СУ Канади зібрати їх тоді було не під силу.

Але і ця невдача не зламала творчого духа невтомної М. Рудницької. Переїхавши до Німеччини, духово їй ближчій, ніж зматеріялізована й стехнізована Америка, заглибилась у своє внутрішнє життя. Плодом його є твори: „Дон Боско — людина, педагог, святий" (1963), „Невидимі стигмати" (1970), твори з давніших років це; „Українська дійсність і завдання жінки" (1934) і „Західня Україна під большевиками" (1958). У цьому періоді життя багато часу присвятила

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про цих, хто молодий духом

Із збільшенням числа осіб, що доживають пізнього віку, щораз частіше находимо поради, статті, дискусії на тему того, як втримати не лише фізичне здоров'я, але бистрість ума, яка дуже потрібна для доброго самопочуття старших людей.

Звичайно, ці дві речі йдуть впарі, але вони також залежні одна від одної. Бо ці, які не піддаються настроям старіння і думкам про близьку смерть, одночасно також втримують своє зроров'я.

Добре відомий усім, що цікавляться старінням факт, що багато осіб, які ідуть на заслужену емеритуру не можуть собі дати ради з безділлям, попадають у психічну депресію, а в слід за цим приходять недуги, а то й смерть.

Інші, однак, що вміють знайти зайняття навіть на примусовому безділлі, що цікавляться далі життям, читають і вправляють свій ум, щоб не приспати, затримають до пізнього віку, цю духову молодість, яка впливає і на фізичну тугість.

Сеньйор наших журналістів редактор Іван Кедрин писав колись у своїй книжці „Життя, події, люди", що взявся писати її, відійшовши на пенсію з щоденної праці в редакції „Свободи", здаючи собі справу з того, що не вільно „нічого не робити", бо „безділля притуплює ум і приспішує фізичний загин".

Вірний своїм засадам він не залишився у безділлі і сьогодні є чи не найкращим доказом правдивости своїх слів. Десять років після закінчення цих обширних споминів, він у повноті сил не лише святкує появу ще однієї своєї книжки, але також 90-річчя з дня народин. Хоча він не дуже радо хоче згадувати цей недавно минулий день, але як завжди молодий духом жартує на тему свого віку та своєї активности.

А тут хотілося б не жартувати, а таки подивляти всіх, подібних йому, що до старости років затримують таку бистрість ума та таке зацікавлення життям, що беруть участь і турбуються долею української спільноти.

На жаль, таких людей серед нас щораз менше, зокрема серед куди молодших річників. Байдужість, ментальна застоялість, бездільне животіння викидає поза дужки життя цілий ряд членів нашої спільноти, які ще так багато могли б для неї зробити. Вони ховаються у свої мушлі, немов слимаки, і тільки час від часу виставляють ріжки, щоб із невдоволенням поглянути на світ та його скритикувати. Цікаве при тому, що вони, хоча кожна людина боїться смерти, самі присуджують себе добровільно на повільне фізичне та умове завмирання.

А тим часом в оточуючому нас американському світі щораз частіше вбачають додатню сторінку у використовуванні знання та можливостей покоління емеритів і постійно в засобах масової інформації говорять про потребу працювати умово до найпізнішого віку, та подають поради, як це зробити.

Сьогодні перед нами конкретний приклад, що тільки бездільність цей ум притуплює, а з ним родиться побажання, щоб за прикладом нашого сеньйора журналістів ішли члени української спільноти, зокрема такі, яких ми дуже потребуємо, та залишалися якнайдовше молоді духом.

О—КА

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ

В 60-му числі „Свободи" з 29-го березня 1986 року було видруковано статтю М. Євшанського „Україна і українці в діяспорі", в якій автор розглядає питання політичної долі СССР. На цю тему написано багато. М. Євшанський відпекався від більшости поглядів на те, що приведе до розпаду СССР на національні організми, зокрема від того погляду, що причини занепаду СССР лежать у ньому самому — „дуже легкий до висловлення погляд". Кожен погляд, включно з поглядом М. Євшанського „легкий до висловлення", якщо йому не дати доказів.

У своїй статті М. Євшанський поминув найголовнішу причину занепаду СССР, а саме невирішене національне питання. Це „невирішене національне питання" — „часова бомба" в підвалинах СССР. На це погоджуються всі демографи, соціологи і публіцисти, що досі писали на цю тему. М. Євшанський здається, є самотній у погляді, що СССР розвалить якийсь „новий Афганістан". Тих „афганістанів" було вже кілька — Тіто відійшов від Сталіна, повстання у Східній Німеччині, в Мадярщині, „весна" в Чехо-Словаччині, постійний неспокій з проголошенням воєнного стану в Польщі. Покищо СССР занадто сильний, щоб боятися „Афганістанів", хоч вони неприємні і коштовні. Москва знає, що на СССР Захід ніколи не нападе. Чому тоді іґнорувати цілий український дисидентський рух та найважливішу причину розпаду СССР і поділу його на національні організми —

(Закінчення на стор. 4)

А. Кальба

„НА ЗОВ КИЄВА"

Науково-Дослідний Інститут ім. О. Ольжича випустив через Видавництво „Новий Шлях" збірник статтей, спогадів і документів п.з. „На зов Києва". Торонто - Ню Йорк, 1985.

Пам'ятник святого Володимира, Великого Князя Київського, який з Володимирської Гірки дивиться на Дніпро і задніпровські простори став дуже відомою картиною саме тепер, коли вся українська спільнота підготовляється до Великого Ювілею, 1000-ліття Хрищення України. На палітурці чепурно виданої, досить об'ємистої книжки (450 сторін красується той пам'ятник, оточений зеленню київських парків. Але ця книжка, видана Науково Дослідним Інститутом імени Олега Ольжича, не є присвячена роковинам Хрищення України. Вона є збірником статтей, репортажів, споминів і документів з доби Другої світової війни і дає образ ролі Організації Українських Націоналістів в тому ж часі. Цей збірник — це справжній джерельний матеріял, що послужить майбутнім історикам для відтворення правдивої картини періоду, який мені видається найбільш трагічним періодом нашої історії. Найбільш трагічним тому, що осамітнений український нарід, розпучливо борючись на два фронти, кладучи гекатомби жертв, не мав найменшої можливости осягнути мету, за яку боровся. Трагічним тому, що інспіровані світлими ідеалами патріотизму, українські націоналісти, які собою уявляли єдину потенціяльну силу, що боролася з усіма ворогами — окупантами України, не творили одного монолітного фронту, а боролися окремо, хоч бачили, що мусять віддавати подвійну жертву, але осягнути лише половину успіхів.

Так і цей збірник — це лише частина інформації, лише половина неповторної картини, про яку в майбутньому писатимуть історики.

Хоч майже всіх авторів статтей, вміщених у збірнику я знав особисто, хоч з багатьма з них ділив ту саму долю, йдучи „на зов Києва", хоч неоднократно розмовляв з ними про описані з книжці події, стараючись проаналізувати перебіг важких шости років війни, я прочитав збірник майже від нього не відриваючись. Неначе в калейдоскопі відтворювались в моїй пам'яті картини, героїчні і трагічні, ставали передо мною так, як у Пролозі Шевченкових „Гайдамаків" — давно полягли друзі, які до дна випили призначену їм чашу, які поклали свої буйні голови у священній боротьбі.

Неначе на фільмовому екрані проходять знову, призабуті вже події і відтворюються тодішні почування, коли всі ми були молодими, повними запалу і енергії, повними віри і надії.

Бачу перед собою молодого Олега Ольжича, після його прибуття до Києва і перших зустрічів з киянами. Звичайно маломовний, дуже зрівноважений Ольжич, наче переродився. Він з захопленням розказував про „державницько вироблений, свідомий, столичний елемент" і доручив мені передати ті відомості нашим друзям на Заході.

Бачу ясну, також спокійну усмішку на обличчі Костика Мельника, коли йому переказував я інформації від Ольжича.

Збірник „На зов Києва", це прощання Костика з його друзями і співробітниками, а разом з тим прощання з Українським Націоналістичним Рухом, якому присвятив він все своє свідоме життя...

Бачу завжди погідного й готового до жартів Олега Штуля, який ні в Кракові, де підготовляв людей до Похідних Груп, ні в Києві, ні зрештою в партизанській розстрільній чи німецькому кацеті, не тратив свого вродженого оптимізму.

Мені здавалося, що перечитуючи книжку, я більше згадував, ніж звертав увагу на зміст, і тому прочитав її вдруге. Я переконався, що таки звертав увагу на зміст, але у всіх майже статтях і репортажах пробивається настрій і атмосфера не сьогоднішніх днів, не поглядів висловлюваних з переспективи років, але настрій бурхливого часу, про який автори оповідають. Під тим оглядом — це унікальна збірка. Не знаю чи це заслуга редакційної колеґії, чи чиясь суґестія, чи просто щасливий збіг обставин, що всі автори підійшли до своєї праці з таким об'єктивізмом.

Я старався читати всі опубліковані дотепер мемуари з часів Другої світової війни. Спомини українських і неукраїнських авторів, і на мою думку, ні одна праця мною прочитана не дорівнює книжці „На зов Києва" якраз таким відтворенням минулого.

Книжка, дуже влучно, є поділена на три частини: „На передодні воєнної хуртовини", „На зруйнованих землях України" і „Поза межами України". Відносно першої і третьої частини можна сказати, що поміщені там матеріяли частинно появлялися друком давніше, але тут все є вміщене в одній збірці і тому має більшу вартість для дослідників.

Цікаво й речево написана стаття В. Вериги є неначе ретроспективним описом всього, що є відтворене в книжці. Це вже сьогоднішня оцінка й пояснення минулого. Резюме в англійській мові уможливлює користання цими матеріялами неукраїнським дослідникам.

Очевидно не треба думати, що ця збірка є універсальною, повною картиною воєнного періоду. Ні. Ця збірка повинна дати стимул для подібного потрактування й інших фрагментів нашого життя. Дуже мало сказано тут про Галичину і її дійсність під німецькою окупацією. Дуже мало порушено проблему відродження Української Православної Церкви — ділянки українського життя, якою Організація Українських Націоналістів активно не займалася, вважаю, зовсім слушно, що Церква не може бути пляцдармом політичної дії, а ОУН це в першу чергу політично-революційна сила.

Надіюся все ж таки, що книжка „На зов Києва" заохотить інших авторів відтворювати невідомі досі сучасному читачеві, картини минулого. Відтворити їх конечно потрібно, але відтворити правдиво і по можливості, об'єктивно.

Ми всі знаємо, що історії не вільно фальшувати, не вільно білого малювати чорним — чи навпаки, хоч часом це й невигідно та прикро. Бож дійсність не зміняється від того, що ми її інакше опишемо. Мені приходилося читати спомини і зустрічати описи подій, добре мені відомих, розмальованих яскравими барвами фантазії. Це дуже добре для белетристики, але небезпечне для історії.

Маю враження, що, запізнавшися зі змістом збірника „На зов Києва", читачі приналежні до молодшого покоління, або люди, які не переживали жахливих днів Другої світової війни на українських землях, будуть здивовані представленням внутрішнього конфлікту, популярно званого „мельниківсько-бандерівським", в середовищі Українського Націоналістичного Руху. Як сказав вже вище, промовчування того конфлікту було б тільки косметичним прикриттям гіркої дійсности, яка принесла нам, як нації, невимовну шкоду.

Ми зустрічаємо сьогодні публіцистів і журналістів, які за всяку ціну намагаються переконати суспільство, що пригадувати про злощасний, внутрішній конфлікт, це лити воду на „ворожий млин", бож і совєти у своїх публікаціях неоднократно пригадують про ті події. Це правда. Ворожі нам чинники раз-у-раз використовують наші ж помилки, щоб нас знеславлювати, але чи ж для виховання майбутніх поколінь борців за волю України, не є важливішим вказати на наші помилки, яких ми не сміємо в майбутньому повторювати?

Зовсім безпристрасно можна ствердити, що у збірнику „На зов Києва" питання внутрішньо-українського конфлікту не є потрактоване в площині полеміки чи пропаґанди. Там є подані факти і, як вже згадано, відтворена атмосфера тодішніх днів.

Іще одна заввага. Книжка „На зов Києва" виразно підкреслює, що Друга світова війна почалася не у вересні 1939 року, коли німецькі полчища перейшли кордони Польщі, але в Карпатській Україні, коли наші січовики стримували мадярську навалу. Український письменник Федір Дудко у своїй повісті „Чорторий" висловився, що у війні страшною є тільки перша і остання жертва.

Першу жертву поклала Україна на побоєвищах Срібної Землі. Остання жертва іще не віддана. Нехай же не забувають того всі ті, які читатимуть книжку „На зов Києва".

Вшануймо Матір Божу прощею до Факс Чейсу

Під час прощі в День Матері Митрополит Стефан Сулик читає Євангеліє; коло вівтаря служать (зліва) о. Маріян Процик, Владика Роберт М. Москаль і о. Зеновій Злочовський.

З приходом весняних днів природа будиться, до нового життя і ввесь світ наповняється пташиним співом. Довкола розквітають різнобарвні квіти. Холодний сірий світ одягається в буйну зелень. Надія нанов наповняє наші серця в час відродження і розквіту природи.

Найкращий місяць весни-травень, присвячуємо Матері Життя, нашій Небесній Неньці, вибраній понад жінками на Матір Божу. Вона—джерело нашої радости, через яке спливають на нас обильні ласки і Боже Благословення. Вона—наша Покровителька і Прибіжище в часі наших потреб, Вона—Завждичуваюча Заступниця.

Від найперших днів нашого тисячолітнього християнства український народ виявляє особливу любов до Пресвятої Богородиці. Отож, в Її честь будує золотоверхі храми. Її свята ікона супроводжає козацькі походи, а в кожному домі перед Її іконою взносяться гарячі молитви до небесних хоромів.

По цілій Україні появляються чудотворні ікони. Вони стають прибіжищем народу і місця їхнього перебування стають відпустовими осередками, де народ зазнає розради і полегші в своїх терпіннях і потребах.

І знову ми маємо нагоду піти стежками наших предків, беручи участь у прощі до гроти Матері Божої на чудових посілостях Монастиря Сестер Василіянок на Факс Чейсі. Тут біля гроти ми можемо просити прощення за наші прогріхи, поділяти з Пречистою Матір'ю свої смутки і радості та вимолити ласки і благословення, потрібні нам у нашому житті.

Цьогорічну прощу призначено на неділю, 11-го травня 1986 року. Цей день дасть нам нагоду для молитви.

Перша Служба Божа відбудеться о год. 9:00 вранці, а в 11-ій торжественну Архиєрейську Божественну Літургію відправлять Владика Василь Г. Лостен із Стемфордської Дієцезії і Владика Роберт М. Москаль із Дієцезії в Пармі Асистуватимуть—о. Василь Шот, ЧФМ, і о. Олександер Гавкалюк, ЧСВВ. Дияконуватиме о. Маврикій Попадюк. Владика Роберт М. Москаль виголосить проповідь англійською мовою, а о. А. Гавкалюк, ЧСВВ, українською мовою. Обслуговуватимуть при престолі схоластики Чину св. Василія Великого з Глен Ков.

Архиєрейську Службу Божу співатиме катедральний хор під дириґентурою Осипа Лупаня з катедри Непорочного Зачаття. Отці сповідатимуть до полудня.

Пообідня програма включатиме: свячення води, благословлення хворих, спільну вервицю при ґроті, Хресну Дорогу і Торжественну процесію до ґроти з Молебнем.

Ця програма дає нам змогу провести день у молитві, серед приятелів, у природі, віддаленій від гамору міста. Користаймо з цієї нагоди, щоб обновити себе духово, щоб вимолити собі ті ласки, які нам тепер найбільше потрібні та благати у Цариці Миру про мир між народами.

У цей день—День Матері помолімося за наших матерів, які дарували нам життя, і звеличаймо Матір усіх матерів—нашу Небесну Неньку.

З'єднаймося в молитві з природою, щоб заспівати пісню подяки і хвали Богоматері за її ласки і опіку над нами.

Сестра Марія Розмаринович, ЧСВВ

Вийнятковий ювілей

Хвалитися роками, навіть тоді, коли ці роки вийнятково заслужені, не є вдачею двох людей, пл. сен. Люби і Михайла Пежанських, ювілей, яких відзначено 6-го квітня 1986 року в домі Пластової Фундації в Ню Йорку (до речі, для пл.сен. Любі це не був 85-ий ювілей, а дещо скромніший). За ініціятивою пл. сен. Богдана Михайлова, голови Фундації, ця пластова інституція подбала про те, щоб навіть такі скромні вдачею люди як подружжя Пежанські не уникнули тортур часу і просиділи кілька годин між пластовими і непластовими приятелями, слухаючи щедрих привітів. Хоч привіти були виголошені або відчитані без патріотичної реторики, а з глибоким змістом, але все таки пл. сен. Пежанський заявив у своїй кінцевій відповіді, що є вдоволений з того, що попсувся йому „гірінг ейд", бо знає, що при таких нагодах всі привіти подекуди перетягають струну".

Нас, учасників зустрічі, не цікавили роки життя ювілятів, хоч вони самі собою викликають пошану, але важливіший є їх зміст і їхня насиченість шляхетними ділами. У ювілятів роки-це лише певна посуда, у якій зібрано квіти діяння розуму і серця.

Не дивно тоді, що відзначення подружжя Пежанських Пластовою Фундацією, в першу чергу, за пожертвовання 48 років мальовничої землі над рікою в місцевості Лексінгтон, Н. Й., біля Гантеру для користання пластовою молоддю перетворилася у пластову святкову подію, завершенням якої було вручення пл. сен. Стахою Гойдиш для пл. сен. Пежанського найвищого пластового відзначення, ордену св. Юрія в золоті. Звичайно не так за цей непересічний дар для Пласту, але за постійну і жертвенну активність у Пласті. У випадку пл. сен. Михайла Пежанського — це цілих 74 роки. Протягом того імпозантного часу він виконував багато завдань. Від розвідчої служби ще молодим юнаком під час ЛистопадовогоЗриву у Львові 1918 року, а далі як містоголова Головної Пластової Ради, голова комісії для відзначення ювілею основника Пласту Дрота, аж до члена комісії для розбудови пластової оселі „Вовча Тропа". Одначе, найбільша заслуга пл. сен. Пежанського для Пласту — це зредагування і видання власним коштом історичного фотографічного альбому (понад 600 знімок) у 50-ліття існування Пласту та записання на фільми (сотні тисяч метражу і також власним коштом) пластових ювілейних зустрічів, яких за його життя відбулось вже кілька та сфотографовання тисяч знімок з подій пластового життя.

Усе це робив він без фінансової підтримки, але при фізичній і моральній допомозі вірної дружини, якій після одержання високого пластового відзначення заявив, що половина того відзначення належиться його дружині Любі. Це заслуги Пежанських для пластової організації, що будуть хвилювати не лише нас, живучих, але й грядучі покоління.

Пл. сен. Пежанський був і є всесторонньою людиною. Він відчуває історичну суть нашого народу у всій його трагічності. Це розуміння минулого і сучасного було рушієм його багатої активности. Це підкреслив пл. сен. Ярослав Падох і згадав про ще одну особливість пл. сен. Пежанського, а це — турботливість про те, що українське мовознавство не має випрацьованих термінологічних словників. Колись було це започатковано в Україні, але з невідомих причин закинено, а з того, що зроблено, майже нічого не залишилося. В цій ділянці пл. сен. Пежанський повідгрібав унікати цих словників, їх упорядкував і оформив. Зроблені копії переслав до наших наукових осередків та бібліотек у діяспорі. Праця його над словником послужила до основання Українського Термінологічного Центру, який розгорнув в тій ділянці велику працю. Розуміючи те, що велика кількість цінних творів з пластичного мистецтва і скульптури пропала безслідно для нашої культури під час Другої світової війни, або знищена окупантом, пл. сен. Пежанський дбає від першого року свого перебування на еміграції про те, щоб всі наші мистецькі твори активних мистців і твори тих, які збереглися від попередньої генерації, були закріплені у прозірках і фотографіях і були скупчені в одному архіві. Користаючи з того, що в Ню Йорку дуже активно діяло Об'єднання Українських Мистців і де постійно влаштовано виставки малярства і скульптури мистців малощо не з цілого світу, він нагромадив понад 20,000 прозірок і фотографій.

Для гідного і цікавого закінчення зустрічі був вибір пл. сен. Пежанським зі свого мистецького архіву, прозірок із творчости динамічного і оригінального мистця Мирона Левицького. Прозірки, зроблені з добрим знанням кольору і насвітленням, пояснював коротко сам пл. сен. Пежанський.

Подружжя Пежанських, крім вже названих осіб, вітали: пл. сен. Стаха Гойдиш („Ті, що греблі рвуть"), пл. сен. Роман Рогожа („Лісові Чотири"), пл. сен. Уляна Любович (Осередок УПС), пл. сен. Юрій Савицький (станиця Ню Йорк), пл. сен. Слава Рубель („Перші Стежі"), родина Остапа Шенкірика з Сан Берналіно та пл. сен. Наталія Макаревич.

Богдан Титла

Шевченківський концерт у Торонто

У неділю, 16-го березня, в концертовій залі Месі Гол, відбувся концерт на пошану Тараса Шевченка. Концерт приготовили та виконали члени Спілки Української Молоді (СУМ) в Торонто під патронатом Комітету Українців Канади, відділ Торонто.

Концерт почався „Заповітом" Михайла Вербицького для сольо-баритона, чоловічого і мішаного хорів у супроводі фортепіяна. Виконали його хори торонтонського осередку СУМ „Прометей" і „Діброва". Соліст-баритон Іван Пирожак, під акомпаньямент на двох фортепіянах піяністки Марти Кравців-Барабаш та Мії Бах.

Хор виглядав кількістю хористів імпозантно, гарні стилізовані вишивані сукні хористок робили дуже приємне враження. Вже з першої точки програми відчулося, що хор — здисциплінований, має добру дикцію, розуміє твір і наміри дириґента та має великий динамічний діяпазон. Хорами диригував перший раз у Торонто їхній новий дириґент Михайло Длябога з Філядельфії.

Мґр Аріядна Стебельська мала дуже цікаву доповідь про слово „правда" в творах Шевченка, його значення та інтерпретацію. Доповідь була багато ілюстрована прикладами з поезій Шевченка.

Після доповіді молода піяністка М. Бах вміло виконала „Прелюдію і фугу" на українську тему Нестора Нижанківського. Твір, насичений драматизмом та українскістю, піяністка заграла переконливо, з розумінням твору та сердечно його передала слухачеві.

Оля Щурик, Ліліяна Філь та Адам Стець деклямували „Псальми Давидові". Гарною мовою, культурно, з почуттям неслися слова нашого генія-поета до найглибших куточків сердець слухачів.

„Молітесь братія", фраґмент з музичної драми „Гайдамаки" Кирила Стеценка, заспівав хор „Прометей" з приємним солістом басом Володимиром Брехуном.

Жіночий хор „Діброва" виконав дві мініятюри „Закувала зозуленька" Я. Файнтуха та „ Якби мені черевики" Є. Козака. М. Длябога осягнув з хористками такої легкости, прецизности та музикальної інтерпретації, що виступ „Діброви" був чи не найкращою частиною концерту.

На закінчення програми ми мали нагоду почути цілу кантату „Радуйся, ниво неполитая" Миколи Лисенка. Твір написаний для хорів, оркестри та чотирьох солістів, цим разом був виконаний у супроводі двох фортепіянів. Першу частину „Радуйся, ниво" співав мішаний хор, другу — „І процвітеш, позеленієш" — квартет солістів: Соня Сахно, сопрано, Адріяна Дикович, альт, Володимир Ігнатович, тенор, та Володимир Брехун, бас. Солісти мають приємні голоси, але у квартеті вони не зливалися ідеально. Третю частину „І спочинуть" — виконав жіночий хор „Діброва" зі солісткою Соньою Сахно, сопрано. Четверту — „Тоді, як Господи" — соліст Віктор Шавель, тенор, а п'яту частину — „Оживуть степи, озера" — мішаний хор. Це було могутнє закінчення великого твору, глибокого змісту, чудової музики. Дириґент та солісти дістали в нагороду за успішний концерт китиці квітів, а хор — стоячі овації. Концерт закінчився гимном „Ще не вмерла Україна".

Шевченківський концерт, як цілість, залишив дуже приємне враження. „Прометей" і „Діброва" з дириґентом М. Длябогою приготовили нову, цікаву програму, яку виконали музикально та стилево. Гарні фортепіяна, лише рідко заяскраві форте, виразна вимова слів, логічне фразування — були характерні цьому виступові.

Вдало підібрана програма створила гарну цілість імпрези, так що цим концертом українська громада Торонто гідно відзначила Великого Кобзаря.

Оксана Бризгун-Соколик

Тисячоліття Хрищення України

Документальна доповідь д-ра Богдана Корчмарика

З ініціятиви 11-го Відділу СУА та заходами Громадського комітету Трентону в суботу в ввечорі, 12-го квітня ц.р., у парафіяльній залі української католицької церкви свщм. Йосафата відбулася доповідь дослідника нашого минулого д-ра Богдана Корчмарика п.н. „Тисячоріччя Хрищення України та наші завдання".

Голова 11-го Відділу Оля Фараонів коротким словом відкрила сходини, вітаючи прелегента й численних гостей.

Приготування допоміжних засобів з великою стінною картою Київської імперії за часів Володимира Великого, з таблицею найважливіших дат і подій та з більшою кількістю документального бібліографічно-картографічного матеріялу, впевняли, що доповідач дуже серйозно потрактував тему своєї доповіді.

Д-р Б. Корчмарик на вступі наголосив, що тепер, коли йдуть завзяті намагання Росії присвоїти собі Тисячоріччя Хрищення України, нашим священним обов'язком є, користуючися історичною документацією, доказати світові, що ця важлива подія стосується тільки України, а не Московщини, бо щойно після упадку Київської держави аж у другій половині XIII сторіччя створено Московське князівство, а назву „Росія" впровадив цар Петро І після перемоги під Полтавою 1713 року.

Володимир Великий охрестив лише південно західню слов'янську половину своєї імперії, а не північно-східню заселену чужомовними племенами. Прелегент сказав: „Північно-східні землі европейського сходу, заселені різними угро-фінськими племенами, як до часу монгольсько-татарської навали, так і після упадку Київської імперії продовжували зберігати свої власні первісні територіяльні і етнічні означення,тим самим і християнська віра та київська висока культура безпосередньо ширилася на землі чудські, мордовські, рязанські, ростовські й суздальські, але в жодному випадку не на московські,чи „великоросійські", бо таких земель до часів утворення Московського князівства не віднотували ніякі літописи".

Російський академік В. Міклович в „Историі человеченства" каже, що „злиття монголо-татар зі „слов'янізованими" угро-фінськими племенами почалося в московському князівстві". Відомий російський історик В. появилася в Принстоні 1961 Ключевський твердить, що „московське государство зродилося в XIV віці під гнетом зовнішнього ярма і поширилося в XV і XVI ст." Єремія Блюм в книжці „Володарі й селяни в Росії", що появилася в Принстоні 1961 року, пише: „Історія постання московської династії...почалася 1263 року, коли Даниїл, наймолодший син Александра Невського став князем провінційного містечка Москви, зміняючи його на столицю незалежного, малого і неважливого князівства".

Ці незвичайної ваги факти були основою для сформулювання центральних тез цінної доповіді д-ра Б. Корчмарика, який наголосив, що, притримуючися цих науково безспірних тез, ми легко зумієм доказати світові, що в часі Хрищення України не було ще московського народу, ні московського князівства, згідно між іншим з твердженнями виданого в Москві „Нарису Історії СССР" у 1960 році „Російський народ почав формуватися у XVII сторіччі", і тому Київська Русь не була колискою трьох братніх народів.

У 1984 році в Історичному Інституті в Москві появилася праця відомого історика В.А. Кучкина п. н. „Формирование государственной территории северовосточной Руси в X-XIV вв." Вже на 3-ій сторінці автор підкреслює, що до згаданого району тоді „не прилагалось понятие „Русь" На злученій мапці з 1263 року немає ще московського князівства.

Ростовська і суздальська області були ще і під кінець XIV ст. незалежними князівствами, які згодом силою поглинула Москва.

Придержуючися цієї лінії доповідач вказував на кардинальні помилки у тій важливій справі в нашій дотеперішній історіографії, включно з підручниками українознавчих шкіл, мотивуючи свої тези твердженнями компетентних московських істориків, світовою джерельною літературою та географічними мапами, що мають відношення до европейського сходу, з відомою картою французького інженера Боплана, які підтвердують, що землі сучасної РСФСР до першої половини XVIII сторіччя мали назву „Московія".

В короткому репортажі неможливо перечислити всієї багатої документації, що нею у своїй півторагодинній доповіді покористувався прелегент. Немає сумніву, що доказовий матеріял, зібраний в часі довгорічної наполегливої дослідчої праці д-ра Б. Корчмарика, прямо приголомшує своєю кількістю, якістю та оригінальністю.

Цією документацією, не зважаючи на дотеперішні, часто взяті з ворожих нам джерел стандарти, повинні зацікавитися наші історики. Час наглить! Нам потрібно на недалеке 1,000-річчя в кількох мовах переконливих історичних видань про те, що в 1988 році буде ювілей хрищення України, а не Росії. Це пригадував нам кілька разів Святіший Отець Папа Іван Павло II, а вищенаведену документацію у великій мірі закріпив у своєму знаменитому історичному виданні наш Патріярх Мирослав Любачівський.

Прелегент вже приготовив історичну працю про хрищення України українською мовою, а незабаром буде закінчений переклад англомовного видання. Тепер йдеться про придбання відповідних фондів на друк цих обидвох видань.

По доповіді кмітливі союзянки в часі короткої перерви гостили присутніх кавою та солодким. Опісля прелегентові поставлено ряд запитань, на які прелегент зразу компетентно відповів цитатами з підручних документальних праць.

По чотирьох годинах дуже корисної та будучої зустрічі Оля Фараонів висловила щире признання д-рові Корчмарикові, та, дякуючи за пильну увагу гостям і чисельну участь, закрила сходини. Між присутніми на залі був наш історик о. митрат д-р Василь Макух, парох місцевої церкви.

Маємо надію, що вкоротці відбудуться чергові доповіді місцевих або запрошених доповідачів про Тисячоліття Хрищення України.

Відділ СУА і Громадський комітет Трентону заслуговують на вдячність слухачів за влаштування цієї знаменної та дуже актуальної історичної доповіді.

О. Татомир

„Schreibt..."

(Закінчення зі стор. 2)

що німці слухняно виконували божевільну політику Гітлера, який не мав кращих замірів і щодо українців. Сьогодні вже відомо, що Ґеббельс записав у своєму щоденнику про „Розмови при каві" в Фюрером, у його „літній резиденції" у Вінниці. Якщо б німцям був вдався виріб „нової зброї", на що вони так очікували і надіялися, то можемо бути певні того, що німці були б не завагалися цілковито знищити народи, які стояли в дорозі їхніх плянів. Завжди, коли призадумуюся над перечитаним про варварські злочини німців, приходжу до висновку, що ті які так солідно виконували божевільні пляни Гітлера, не були належно покарані після війни. В моєму осуді того що зробили німці в окупованих країнах і того, що вони заміряли зробити, не керуюся жадобою пімсти, а бажанням справедливости.

Стаття проф. Крейга кінчається оглядом книжки п.н. „Поза ймовірністю: американська преса і прихід голокосту, 1933 - 1945" авторства Дебори Е. Ліпштадт. Перевівши докладні досліди над тим, як реагувала американська преса і загал після війни на злочини німців, авторка каже, що зразу по війні частина преси і населення виявляли байдужість до цієї проблеми, а дехто навіть пробував заперечувати існування таборів, у яких винищували людей.

Ще й сьогодні, каже авторка, існують друковані журнали з великим колом читачів, які намагаються доводити те, що голокосту не було.

Від себе скажемо: це дуже похвально, що жидівські автори не дають світові забувати найбільш жорстокого злочину в історії людства, якого допустилися німці, але зло в тому, що велика частина жидівських авторів сходять на манівці в своїх спогадах і виливають свою лють більше на українських „коляборантів" чим на німців, хоч знаємо, що серед самих жидів також не бракувало коляборантів.

Безумовно, що д-рові Богданові Витвицькому належиться наше признання за те, що огляд на його працю, в якій, в основному пишеться про жертви українського народу в часі гітлерівської окупації, знайшовся на сторінках дуже престижевого та на високому рівні публікованому періодику в якому, крім рецензій, друкуються цікаві статті кращих авторів на політичні та інші теми.

ВИСТАВКА КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Ню Йорк. — Як уже інформовано, в кінці цього тижня, 26-го і 27-го квітня ц.р., о год. 4-ій по полудні, в Українському Музею Кен Блум буде говорити про зміни в музичному житті бандуристів і демонструвати гру на різних бандурах в рамках загальної виставки кобзарського мистецтва, яка розпочалася 19-го і 20-го квітня. Юліян Китастий гратиме українські думи на бандурі, а Павло Данилів заграє на „дримбі" власного виробу. У неділю, 27-го квітня, від год. 2-ої по полудні, Ю. Китастий покаже деякі зразки з циклю „Історія України в піснях". Ближчі інформації можна отримати, телефонуючи на число: (718) 658-7449.

В ТАЙЛЯНДСЬКОМУ МІСТІ Сонгля, 605 миль на південь від Банґкоку, вибухла на подвір'ї американського консуляту бомба, підкладена, як загально здогадуються, мусулманами. Як відомо, у Таїлянді, на усіх 50 мільйонів населення, є два мільйони мусулман, які домагаються самостійности. Поліція думає, що цей терористичний акт був відплатою за бомбардування Лівії американськими военними літаками 15-го квітня ц.р.

ДОРОГІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! ЯКЩО ВАШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІНЧАЄТЬСЯ ЗАВТРА, ТО ЗАБЕЗПЕЧТЕСЯ НАНОВО ЩЕ СЬОГОДНІ. НЕ ЗАЛИШАЙТЕСЯ НІ ОДНОГО ДНЯ БЕЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, БО НЕЩАСТЯ ПРИХОДИТЬ НЕОЧІКУВАНО. ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО НАЙДЕШЕВШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВАС МАЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

Національне...

(Закінчення зі стор. 2)

національне питання? Україна в тому не єдина. Всі совєтські азійські республіки дихають білою ненавистю до Москви. Одначе при черговій історичній нагоді Україна опиниться в невигідному становищі, бо у відрізненні від „братніх" соціялістичних країн не має національної армії. Тоді може статися, що на територію України кинуться сусідні країни з наміром щось захопити з української території. Якщо СССР захитається, українці на рідній землі напевно будуть мати свої пляни, а наших суґестій ледве чи послухають. Це очевидно не виключає можливости розглядати теоретично такі для нас важливі питання.

Трудно також погодитися з автором статті, що бунт чи незадоволення в столиці царської імперії з приводу нестачі харчів було причиною революції і що Горбачов про це знає і ніколи не допустить, щоб Москва, теперішня столиця імперії, голодувала. Причин до занепаду царської імперії було кілька і їх не треба зараз перераховувати. Вони давно відомі. Одною також найголовнішою було невирішене царським урядом національне питання. Москалі на цю тему пишуть багато і відважно. Після скинення большевицької влади в СССР на цілій території всім народам стане так добре, що ніхто із здоровим глуздом не схоче відділитися. Українцям, наприклад, буде дозволено досхочу співати і танцювати (так як в діяспорі), але закордонна політика і військо буде у віданні Москви.

Михайло Кучер
Ню Йорк

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля Шімон Перез відвідав Францію і на початку цього тижня виступав з промовою в Европейському парляменті у Страсбурґу. Він зокрема наголошував економічні проблеми на Близькому Сході і суґерував, щоб Европа більше поцікавилася країнами в цьому районі світу. Перед своїм виступом Ш. Перез зустрічався з президентом Франції Франсуа Міттераном. Головною темою розмови були міжнародні справи і потреба підписання мирового договору арабських країн з Ізраїлем.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН не прийняв на авдієнції дружину академіка Андрея Сахарова Єлену Боннер і заявив, що його розмова з нею може значно пошкодити старанням про виїзд Сахарова на Захід. „Тиха дипломатія і приватні розмови, — заявив Президент, — будуть більш корисними в цій справі". У розмові з кореспондентами, Р. Реґен заявив, що він підтримує старання Є. Боннер і погоджується, що д-ра А. Сахарова треба обороняти та дати йому можливість вільного вибору. Раніше Є. Боннер зустрічалася з головою Ради крайової безпеки Джаном М. Поінтдекстером.

У Філядельфії...

(Закінчення зі стор. 1)

даний „свідок" оскарження є тим, за кого він себе подає; совєтські власті відкидають багато питань, які оборона ставить таким „свідкам", а перекладачі перекладають тенденційно.

Адв. Филипович сказав, що оборона Дем'янюка не є обороною однієї особи, але обороною всіх українців. Він звернув теж увагу на величезні кошти оборони Дем'янюка у зв'язку з конечними поїздками оборонців до різних країн у пошукуванні за свідками.

Опісля говорили: Едвард Нижник, що є одружений з молодшою дочкою Дем'янюка, Іреною, дочка Дем'янюка Ірена, син Іван, і старша дочка Лідія.

Дочки Дем'янюка описали жахливі переживання, на які є виставлена ціла родина, терпіння, які є гірші, як терпіння по смерті у родині.

Син Дем'янюка сказав, між іншим: „Мій батько є невинний, український нарід є невинний... наш нарід не був агресором тільки жертвою... не ми знущалися і не ми вбивали, тільки над нами знущалися і нас вбивали".

Дочка Лідія подякувала за листи до батька, за молитви і за фінансову допомогу, яку її батько і її родина отримали від українських людей.

Після доповідей відома артистка Юлія Шашаровська передала інж. Кошманові пожертву від парохіян церкви св. Архистратига Михаїла у висоті 1,000 дол. Збірку цю переведено з ініціятиви Сестрицтва св. Анни, що його очолює Евгенія Колтун.

Загальний прихід з тієї імпрези був 9,238 дол. Представники АОЛПУ висловили надію, що велика філядельфійська громада перешле дальші пожертви листами або вплатами на спеціяльне конто у філядельфійській кредитівці „Самопоміч", число конта: 584460. Свою надію, що велика філядельфійська громада поможе справі оборони доброго українського імени поважними пожертвами, спирають представники АОЛПУ на тому, що мала поблизька громада Трентону жертвувала дотепер 10,000 дол., у тому більшість листовими пересилками. Велика заслуга у тому, сказав речник АОЛПУ, активної громадянки Трентону Бронислави Скорупської.

У десяті...

(Закінчення зі стор. 2)

вихованню внука Петра (тепер професора Колюмбійського університету в Ню Йорку). Внук — гордість і соняшний промінь у її житті. А воно не було легким.

М. Рудницька не рвалася до кар'єри, вигод, достатків, життя своє і щастя поєднувала з долею України. На її могилі в Мюнхені маленький пам'ятник і напис: „Мілєна Рудницька" і дата смерти.

Така ширина задумів, глибина пов'язання з долею народу, така блискуча діяльність, маштабність її, і такий малий слід у пам'яті української спільноти, зокрема жінох, що користали з її духовости? Чому? — питають з жалем і болем часто ті, що були близькі з нею: небагато вже лишилося їх. Не встиг опублікувати рукописної спадщини син Іван Лисяк Рудницький (відомий науковець історик, помер 25-го квітня 1984). Треба вірити, що нею поцікавляться прийдешні покоління, які зможуть підійти до оцінки життя і діяльности М. Рудницької об'єктивно, без неґативних емоцій спричинених конфліктами, що були по війні у таборах переселенців через боротьбу за впливи в організаціях і владу.

Очевидно, історії не можна завернути. Але треба з неї вчитися. І метою цієї згадки про покійну є не тільки пригадати її вклад у суспільне життя, але й втримати живою пам'ять про неї. Це моральна потреба тих, що її знали, з нею співпрацювали.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Об'єднаних Націй Гавіє Перез де Куеяр назвав абсурдними обвинувачення, висунені проти його попередника Курта Вальдгайма. Пресовий секретар П. де Куеяра, Франсуа Джуліяні, заявив, що „генеральний секретар не має наміру коментувати свою точку зору щодо цієї справи". Однак сенатор-демократ Деніел Мойниген, виступаючи на пресовій конференції в Ню Йорку, сказав, що буде добиватися заборони на приїзд до ЗСА К. Вальдгайма, якщо він буде вибраний президентом Австрії.

КОЛИШНЯ КАНДИДАТКА на пост віцепрезидента ЗСА Джералдін Ферраро, виступаючи на крайовій конференції жінок-політиків і промисловців, заявила, що „полковник Каддафі надто довго зловживав нашим терпінням, безкарно проводячи політику міжнародного тероризму". Дж. Ферраро закликала країни Заходу активізувати свою діяльність проти Лівії, включаючи такі заходи, як розірвання дипломатичних відносин і припинення купівлі лівійської нафти.

ТЕКСАСЦІ І ГОСТІ зі всіх стейтів ЗСА відзначили 150-річчя завоювання Тексасом незалежности від Мехіко. Торжества відбулися біля пам'ятника в Сан Гасінто, де 21-го квітня 1836 року відбувся вирішальний бій між американцями і мехіканцями. Мехіканська армія зазнала поразки, а Тексас оголосив свою незалежність. Виступаючи на торжествах, віцепрезидент Джордж Буш порівняв бій за незалежність Тексасу з боротьбою, яку ведуть З'єднані Стейти з міжнародним тероризмом.

Відбулися Загальні збори Осередку СУМ в Філядельфії

У неділю, 16-го березня ц.р., в приміщенні УОКЦентру відбулися річні Загальні збори Спілки Української Молоді, Осередку ім. УПА в Філядельфії. У зборах взяли участь 40 повноправних дійсних членів Осередку, між ними багато молодих дружинників. Збори відкрив голова Осередку Іван Яворський, який привітав присутніх членів та представників організацій і гостей. Після молитви та прийняття порядку нарад, вибрано президію зборів, а відтак провід перебрав голова президії Микола Бачара, секретарювала Павліна Кулич. Присутні радісно привітали довголітнього члена Осередку о. Романа Мірчука з Джерзі Сиґі.

Із звітів діяльности поодиноких керівних членів управи Осередку та Булави Відділу юнацтва, можна було сформувати образ многогранної праці СУМ в Філядельфії. Між звітами був також звіт Ігоря Шперналя, директора української школи українознавства при Осередку. Відмічено перший рік дуже успішної праці Танцювальної школи при Осередку під проводом Ганни Козак-Левицької. Варто зазначити, що більшість дискутантів – це молоді люди, які виростаючи поза межами України, виховувалися в рядах СУМ-у.

На внесок Контрольної комісії збори одноголосно схвалили абсолюторію уступаючій управі з признанням і подякою за проороблену працю. Корнель Василик виголосив привіт від Крайової Управи СУМ Америки. У глибокому та змістовному слові він чітко окреслив потребу виховання молоді в сьогоднішньому світі, а особливо важливість сумівського виховання та наші обов'язкі супроти поневоленої батьківщини. На внесок Номінаційної комісії збори вибрали головою на дальшу каденцію Івана Яворського. На інші пости були обрані: заступники голови — Богдан Лужевський та Микола Бачара, секретар — П. Кулинич, фінансовий — В. Риндич, голова Контрольної комісії — А. Міджак, булавний юнацтва — Р. Метанчук. На кінець голова президії вручив грамоти подяки від Проводу ОУН Осередкові СУМ та В. Риндичові за їхні щедрі пожертви на Фонд Оборони України.

Після короткого слова новообраного голови, який подякував присутнім за довір'я, Загальні збори закінчилися відспіванням національного гимну. По зборах відбулася перекуска, яку приготовили молоді матері, члени Материнського кружка при Осередку.

Н.Н.

ПЕРЕСТАВЛЕНІ КОЛОНКИ

У статті Яр. Климовського п. з. „Вартий уваги Альманах УНСоюзу" („Свобода", ч. 78, з 25-го квітня ц.р.) при ломці на 4-ій сторінці переставлено неправильно колонки. Права колонка повинна бути зліва, починаючись словами: „дружиною Ніною вели там балетну школу". — Ред.